

The Moral Obligation to Speak Out in the Face of Wrongdoing

Judith Hauptman, E. Billi Ivry Professor of Talmud and Rabbinic Culture (emerita), JTS

Valley Beit Midrash, February 2019

Bavli Shabbat 54b-55a

- (1) . . . **משנה**. אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו
- (2) . ולא פרה . . . ברצועה שבין קרניה
- (3) . פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים
- (4) **גמרא**. פרתו של רבי אלעזר בן עזריה. וחדא פרה הויא ליה? והא אמר רב, ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב
- (5) !תריסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא
- (6) תנא: לא שלו היתה, אלא של שכינתו היתה, ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו
- (7) ,רב ורבי חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו
- (8) .[בכוליה דסדר מועד, כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל רבי יונתן]
- (9) ,כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו
- (10) ,באנשי עירו נתפס על אנשי עירו
- (11) . בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו
- (12) . אמר רב פפא: והני דבי ריש גלותא נתפסו על כולי עלמא
- (13) ,כי הא דאמר רבי חנינא: מאי דכתיב +ישעיהו ג+ ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושריו
- (14) ?אם שרים חטאו, זקנים מה חטאו
- (15) . אלא אימא: על זקנים שלא מיחו בשרים
- (16) .רב יהודה הוה יתיב קמיה דשמואל, אתאי ההיא איתתא קא צווחה קמיה, ולא הוה משגח בה
- (17) ?אמר ליה: לא סבר ליה מר +משלי כא+ אטם אזנו מזעקת דל גם הוא יקרא ולא יענה
- (18) .אמר ליה: שינא, רישך בקרירי, רישא דרישיך בחמימי; הא יתיב מר עוקבא אב בית דין
- (19) דכתיב +ירמיהו כא+ בית דוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט והצילו גזול מיד עושק
- (20) 'פן תצא כאש חמתי ובערה ואין מכבה מפני רע מעלליהם וגו
- (21) .אמר ליה רבי זירא לרבי סימון: לוכחינהו מר להני דבי ריש גלותא
- (22) .אמר ליה: לא מקבלי מינאי

- (23) אמר ליה: אף על גב דלא מקבלי לוכחינהו מר
- (24) דאמר רבי אחא ברבי חנינא: מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקדוש ברוך הוא וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה
- (25) דכתיב +יחזקאל ט+ ויאמר ה' אליו עבר בתוך העיר בתוך ירושלים והתוית תו על מצחות האנשים הנאנחים ו'הנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה וגו'
- (26) אמר לו הקדוש ברוך הוא לגבריאלי: לך ורשום על מצחן של צדיקים תיו של דיו, שלא ישלטו בהם מלאכי חבלה
- (27) ועל מצחם של רשעים תיו של דם, כדי שישלטו בהן מלאכי חבלה
- (28) אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מה נשתנו אלו מאלו
- (29) אמר לה: הללו צדיקים גמורים, והללו רשעים גמורים
- (30) אמרה לפניו: רבוננו של עולם, היה בידם למחות ולא מיחו
- (31) אמר לה: גלוי וידוע לפני, שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם
- (32) אמרה לפניו: רבוננו של עולם, אם לפניך גלוי, להם מי גלוי
- (33) והיינו דכתיב +יחזקאל ט+ זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית
- (34) ועל כל איש אשר עליו התו אל תגשו וממקדשי תחלו
- (35) באנשים הזקנים אשר לפני הבית: וכתיב ויחלו
- (36) תני רב יוסף: אל תקרי מקדשי אלא מקודשי - אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תיו

MISHNAH: A donkey may not go out [on the Sabbath] with a saddle if it is not tied on [to it]. . . . Neither may a cow go out . . . with a band between its horns. R. Eleazar's cow used to go out [on the Sabbath] with a band between its horns, [but] not with the consent of the rabbis.

GEMARA: R. ELEAZAR B. 'AZARIAH'S COW USED TO GO OUT [on the Sabbath] WITH A BAND BETWEEN ITS HORNS, [BUT] NOT WITH THE CONSENT OF THE RABBIS.

Did he have [but] one cow? Surely Rab—others state, Rab Judah in Rab's name — said: The tithe of R. Eleazar b. 'Azariah's flocks amounted to thirteen thousand calves annually?

It was taught: This was not his, but a female neighbor of his; yet since he did not protest thereat, it was designated his.

Rab and R. Hanina, R. Johanan and R. Habiba taught [the following] (In the whole of the Order Mo'ed, whenever this pair occur, substitute R. Jonathan for R. Johanan) Whoever can protest to his household [for a sin they committed] but does not, is punished for [the sins of] his household; [if he can protest to] his fellow citizens [but does not], he is punished for [the sins of] his fellow citizens; if the whole world, he is punished for [the sins of] the whole world. R. Papa observed, And the members of the Resh Galutha's [household] are punished for the [the sins of the] whole world.

Even as R. Hanina said, Why is it written, The Lord will enter into judgement with the elders of his people, and the princes thereof: if the princes sinned, how did the elders sin? But say, [He will bring punishment] upon the elders because they do not protest to the princes.

Rab Judah was sitting before Samuel. [when] a woman came and cried out before him, but he ignored her. Said he to him, Does not the Master agree [that] 'whoso stoppeth his ears at the cry of the poor, he also shall cry, but shall not be heard'? 'O keen scholar!' he replied. 'Your superior [will be punished] with cold [water]. but your superior's superior [will be punished] with hot. Surely Mar 'Ukba, the Ab-Beth din is sitting!' For it is written, O house of David, thus saith the Lord. Execute judgement in the morning, and deliver the spoiled out of the hand of the oppressor, lest my fury go forth like fire, and burn that none can quench it, because of the evil of your doing, etc.

R. Zera said to R. Simeon, Let the Master rebuke the members of the Resh Galutha's suite. They will not accept it from me, was his reply. Though they will not accept it, returned he, yet you should rebuke them. For R. Aha b. R. Hanina said: Never did a favorable word go forth from the mouth of the Holy One, blessed be He, of which He retracted for evil, save the following, where it is written, And the Lord said unto him, Go through the midst of the city, through the midst of Jerusalem, and set a mark [*taw*] upon the foreheads of the men that sigh and that cry for all the abominations that be done in the midst thereof, etc. The Holy One, blessed be He, said to Gabriel, Go and set a *taw* of ink upon the foreheads of the righteous, that the destroying angels may have no power over them; and a *taw* of blood upon the foreheads of the wicked, that the destroying angels may have power over them.

Said the Attribute of Justice before the Holy One, blessed be He, 'Sovereign of the Universe! Wherein are these different from those?'

'Those are completely righteous men, while these are completely wicked,' replied He.

'Sovereign of the Universe!' it continued, 'they had the power to protest but did not.'

It was fully known to Me that had they protested they would not have heeded them.'

'Sovereign of the Universe!' said he, 'If it was revealed to Thee, was it revealed to them?'

Hence it is written, [Slay utterly] the old man, the young and the maiden, and little children and women; but come not near any man upon whom is the mark; and begin at my Sanctuary [*mikdashi*]. Then they began at the elders which were before the house. R. Joseph recited: Read not *mikdashi* but *mekuddashay* [my sanctified ones]: this refers to the people who fulfilled the Torah from *alef* to *taw*.

רש"י מסכת שבת דף נד עמוד ב בכל העולם כולו - בכל ישראל, כגון מלך ונשיא שאפשר לו למחות, שיראין מפניו ומקיימין דבריו

Rashi: For the sins of the entire world – of the people Israel. For instance, a king or *nasi* [prince] who could have protested [the sins of the people but did not]. For they would have been afraid of him and upheld his words.

תוספות מסכת שבת דף נה עמוד א

ואף על גב דלא מקבלי לוכחינהו מר - היינו היכא דספק אי מקבלי, כדאמר בסמוך לפנייהם מי גלוי?! , אבל היכא דודאי לא . . . מקבלי הנח להם, מוטב שיהו שוגגין ואל יהיו מזידין

Tosafot: Though they will not accept it, yet you should rebuke them – that is, if there is a chance they will accept it. If not, don't protest; better they sin unintentionally rather than intentionally.